

**Biblioteken
i Göteborg**

Vad innehåller en äppelhylla?

Vi finns där du är
goteborg.se/bibliotek

**Göteborgs
Stad**

Vad innehåller en äppelhylla?

Det finns många sätt att läsa på och alla har vi olika behov och förmågor. På biblioteken finns material för alla som har behov av anpassad läsning. Ofta kallas dessa avdelningar för Äppelhyllor.

Talböcker

Talböcker är inlästa böcker som endast får lånas av personer som har någon form av läsnedsättning. Detta skiljer talboken från ljudboken, som vem som helst kan låna. En del talböcker består endast av inläst tal medan andra har både text och bilder. Det krävs ingen diagnos eller något intyg för att få låna och läsa talböcker, men du måste bli registrerad användare på ditt bibliotek.

Ett enkelt sätt att läsa talböcker på är i sin telefon eller på sin surfplatta – det gör du med hjälp av den kostnadsfria appen Legimus. Talböcker finns för både barn, ungdomar och vuxna.

Böcker med ljud, olika material, flikar eller hål

- » Böcker med ljud kan, tillsammans med böcker med taktila inslag som exempelvis olika strukturer, vara särskilt bra för barn med nedsatt syn.
- » Böcker med ljudknappar eller andra interaktiva inslag är också bra för de barn som behöver något extra för att lättare kunna hålla koncentrationen.
- » För barn som har motoriska svårigheter kan det underlätta att hålla och bläddra i böcker med tjocka sidor och böcker som har olika typer av flikar eller hål.

Lättlästa böcker

En lättläst bok kan se ut på olika sätt. Meningarna är ofta korta och texten är luftig. Det finns lättlästa böcker i olika svårighetsgrad och för olika åldrar.

Berättelser att känna igen sig i

Berättelser där någon eller några av karaktärerna har någon form av funktionsnedsättning.

Berättelser på teckenspråk

Teckenspråket är ett helt eget språk med egen grammatik och uppbyggnad, helt skilt från det talade språket. Teckenspråket har inget skriftspråk och därför finns det ingen möjlighet att trycka böcker på teckenspråk. Böcker på teckenspråk utgörs av denna anledning av filmade berättelser på teckenspråk.

Böcker med AKK och TAKK

Alla kan kommunicera och alla har rätt att kommunicera på det sätt som man väljer och behöver. För många familjer är AKK en del av livet. AKK står för alternativ och kompletterande kommunikation. AKK kan antingen helt ersätta talat språk eller användas tillsammans med talat språk.

En allt mer utbredd och använd typ av AKK är tecken som AKK – TAKK. När TAKK används så förstärks talet med hjälp av tecken hämtade från teckenspråket. I böcker med TAKK finns det ritade tecken så att den vuxne läsaren kan läsa texten och samtidigt förstärka de viktigaste orden med hjälp av tecken. Om barn och vuxen redan använder TAKK så kan självklart alla böcker läsas på detta sätt. Det finns också böcker med symbolstöden Pictogram, Bliss och Widgit.

Språkpåsar/väskor

För barn med intellektuella funktionsnedsättningar eller för barn med en nedsatt språkförståelse kan det underlätta att förstärka bokens innehåll med hjälp av konkreta föremål.

På biblioteken finns ofta någon form av färdig påse eller väska med föremål som förstärker boken, men du kan också på egen hand underlätta språkförståelsen och göra lässtunden mer begriplig genom att ta in föremål som matchar innehållet i boken, till exempel leksaker eller vardagsföremål. Fotografier eller bilder kan också användas för att underlätta förståelsen.

Taktila böcker

Taktila böcker är speciella böcker där bilderna består av olika material så att de kan upplevas/läsas med fingrarna. Texten står i både punktskrift och i storstil. De taktila bilderböckerna kan passa flera barns behov. Det kan handla om barn med synnedsättning och som därför behöver uppleva bilder på ett annat sätt. De taktila inslagen kan ibland hjälpa till att fånga intresset hos ett barn som har koncentrationssvårigheter. Även personer med intellektuell funktionsnedsättning kan ha nytta och glädje av taktila böcker.

Ett tips är att bygga ut läsningen av en taktil bok genom att låta sinnen vara med ännu mer. Barnet kan exempelvis få smaka på något ätbart som beskrivs i boken eller så kan du spela upp inspelade ljud eller låta barnet få känna på ett föremål som spelar en roll i berättelsen.